

Om selvførdømmelse som oplevet modstand.

Tanke-referat af en W.F.Haug tekst: "Strukturel Hegemonie",
Das Argument nr.129, 1981.

Overskriften "selvførdømmelse som oplevet modstand" har jeg fra en artikel af Haug, hvor han refererer en undersøgelse af, hvordan arbejderbørn slås om arbejderklassejobs.

Det er en engelsk undersøgelse - P.Willis: "Learning to Labour. How Working Class Kids Get Working Class Jobs", 1977 - og den viser hvordan arbejdere kan være utroligt modstandsskabende overfor opbygningen af en kompleks modkultur. Og at der i overtagelse af underordnede jobs medgår en selvførdømmelse, der - og dette er det paradoksale - opleves som ægte indlæring, som bekræftelse, som tilegnelse, altså som en form for modstand.

Formen findes allerede i arbejderbarnets anticipering af den fremtidigt kommende livssituation som bunden - at ha' de underordnede jobs, slavens situation - og det kommer ud gennem en selvidentitet, der er rettet mod de andre.

Dette empiriske paradoks er for Haug et element til at forstå, hvordan man kan have en arbejderklasse, et flertal af befolkningen, der ikke kan finde ud af at arbejde sammen om at erobre den kulturelle, politiske og økonomiske magt - selv om de er stillet fælles, kollektive, i deres indordning i underordningen. Han ser paradokset som en form for selvfascination, hvor han ved fascination forstår en "indre lænke", en "selv-kortslutning", og som betingelse for, når det knyttes til det kropslige og ind i det seksuelle, sexistisk, anti-intellektuel og racistisk identitet.

Det *sexistiske* kommer fra at se det kropslige arbejde, mandearbejdet der i det ukvalificerede, det underordnede, er tømt for mening, som det eneste skabende, fordi det giver penge; det *anti-intellektuelle* fra "dem der oppe", der altid gennemborer een, og ud fra en afstandtagen fra de andre, der tilpasser sig; og det *racistiske* fra at identiteten opbygges gennem at være mod de andre, der er forskellig fra een. Disse andre kaldes "Ear'Oles" - røvhuller! - hvilket fremkommer ved, at arbejderklasseunger "ved siden af den symbolske aggression, i hvilken de er uudtømmelig skabende, er prygelknaben, gennem hvilken de bekræfter deres identitet".

Med en sådan strukturelt givet form i menneske- eller arbejdermassen - selvførdømmelse som oplevet modstand - kan man tale om en form, hvori menneskekræfter slider sig selv op eller tabes eller retter sig mod sig selv.

Som strukturelt givet form kaldes den under de nuværende betingelser af manglende venstre-hegemoni for "befalende anordning" - og løsningen er derfor en social løsning, hvor den befalende anordning opløses gennem sammenknytning af aktiveringsdispositiver, der frisætter kræfter, der er større end den modstand, der udgår fra indgrebet i anordningen.